

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงฯ กองกลาง โทร. ๐ ๒๖๖๕ ๖๒๒๓-๕ โทรสาร ๐ ๒๖๖๕ ๖๒๒๒

ที่ ทส ๐๒๐๑.๘/ว ๒๗๖

วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการรับคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งหนึ่งด้วยวาจา แต่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอมิได้อำนวยความสะดวกในการจัดทำคำร้องขอเป็นหนังสือให้แก่ผู้ร้องขอ ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอื่น ๆ และเป็นเหตุให้ผู้ร้องขอขาดหลักฐานที่จะยืนยันว่าตนได้มีการร้องขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจจะมีการฟ้องร้องเรียกหรืออุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของผู้ร้องขอต่อไปได้

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้ว เพื่อให้การบริการข้อมูลข่าวสารของ สป.ทส. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการรับคำขอข้อมูลข่าวสารกรณีมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยวาจา ให้ปฏิบัติตามนัยหนังสือคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๘/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ (เอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(นายเกลี้ยงศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ)

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียน นายกองคํการบริหารส่วนตำบลคลองนา

อ้างถึง หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา ที่ ฉข ๗๔๒๐๑/๓๕๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาแจ้งว่า บริษัท พรพิบูลย์ ๑๑๑๑ จำกัด ได้มีหนังสือขอสำเนาเอกสารเกี่ยวกับโครงการซ่อมแซมถนนลาดยางแอสฟัลต์ติกคอนกรีต จำนวน ๒ โครงการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาเห็นว่า การที่บริษัท ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่ถูกต้องตามธรรมเนียมที่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาถือปฏิบัติ ที่ผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสารจะต้องกรอกแบบคำร้องขอตามที่กำหนด และยื่นพร้อมกับสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอทุกครั้ง จึงแจ้งให้บริษัท ทราบและขอให้กรอกแบบ คำร้องพร้อมกับแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้ถูกต้อง แต่บริษัท ไม่ได้กรอกคำร้องขอดังกล่าวและมีหนังสือทวงถามถึงผลการพิจารณายังองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาจึงขอหารือ ดังนี้

๑. บริษัทฯ สามารถขอคัดสำเนาเอกสารโดยใช้หนังสือแทนใบคำร้องขององค์การบริหารส่วน ตำบลคลองนาได้หรือไม่

๒. เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้บัญญัติ ในเรื่องแบบฟอร์มคำร้องไว้เป็นการเฉพาะ ถือเป็นปัญหาข้อกฎหมายหรือไม่ หากเป็นปัญหาข้อกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาจึงนำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔ มาปรับ ใช้ได้หรือไม่ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาได้ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในเรื่องการขอข้อมูล ข่าวสารที่ต้องมีการกรอกแบบฟอร์มมานานแล้ว

๓. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้กำหนดในเรื่องแบบคำขอไว้ เป็นการเฉพาะ และถ้าแบบคำร้องขอมิถือเป็นสาระสำคัญแล้ว หากผู้ขอมีคำขอด้วยวาจาจากหน่วยงานราชการจะ สามารถให้ข้อมูลข่าวสารตามความประสงค์ของผู้ขอได้หรือไม่ ประการใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนด หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ในมาตรา ๑๑ ซึ่งบัญญัติว่า “...ถ้าบุคคลใดขอข้อมูล ข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ ผู้นั้นขอจำนวนมาก หรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร” ดังนั้น หากบริษัทฯ ได้มีหนังสือระบุถึงข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะ

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาสามารถเข้าใจได้แล้วว่า บริษัทฯ ต้องการข้อมูลข่าวสารใดและข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนาก็มีหน้าที่ต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่บริษัทฯ ภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนากำหนดแนวทางปฏิบัติในการขอข้อมูลข่าวสารว่า ผู้ขอข้อมูลข่าวสารต้องกรอกข้อมูลตามแบบคำร้องขอข้อมูลข่าวสารและยื่นพร้อมกับสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอ นั้น การกำหนดดังกล่าวก็เพื่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้สิทธิและความสะดวกของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่จะกำหนดเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการให้บริการข้อมูลข่าวสารอันทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกหรือเป็นการเพิ่มภาระแก่ประชาชนนั้นไม่อาจกระทำได้

สำหรับประเด็นที่หาหรือว่า หากผู้ขอข้อมูลข่าวสารมีคำขอด้วยวาจา หน่วยงานของรัฐจะสามารถให้ข้อมูลข่าวสารตามความประสงค์ของผู้ขอได้หรือไม่ นั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ ...” จึงเห็นได้ว่า การขอข้อมูลข่าวสารของราชการโดยปกติให้กระทำโดยการยื่นคำขอเป็นหนังสือ แต่กฎหมายไม่ได้บังคับว่า การขอข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องกระทำเป็นหนังสือเท่านั้น ดังนั้น หากมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยวาจาหน่วยงานของรัฐก็สามารถให้ข้อมูลข่าวสารตามความประสงค์แก่ผู้ขอได้

อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่มิผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสารด้วยวาจา เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอควรอำนวยความสะดวกในการจัดทำคำร้องขอเป็นหนังสือให้แก่ผู้ร้องขอต่อไปด้วย เพราะการมีคำขอข้อมูลข่าวสารด้วยวาจาย่อมเป็นเหตุให้ผู้ร้องขอขาดหลักฐานที่จะยืนยันว่าตนได้มีการร้องขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐแล้ว ซึ่งอาจจะมีผลต่อการใช้สิทธิร้องเรียนหรืออุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของผู้ร้องขอต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอียนชัย ณ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๔๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๔๘